

Sygn. akt I C 843/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Ewa Rudkowska – Ząbczyk

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2013 r. we W.

sprawy z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko M. D.

o **zapłatę**

utrzymuje w całości w mocy w stosunku do pozwanego M. D. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w dniu 30 listopada 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt I Nc 778/11.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 listopada 2011 r. strona powodowa (...) S.A. we W. wniosła o nakazanie pozwanym (...) sp. z o.o. w B., A. D. i M. D., aby solidarnie zapłacili na rzecz strony powodowej kwotę 124 433,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu powyższego żądania strona powodowa podniosła, że jest posiadaczem weksła wystawionego przez pozwaną (...) sp. z o.o. w B. na zlecenie (...) S.A. Weksel ten został poręczony przez pozwaną A. D. i M. D.. Powodowa spółka wskazała, że przedmiotowy weksel został na nią przeniesiony przez (...) S.A., który wypełnił weksel na kwotę 161 594,04 zł, określając termin płatności na dzień 2 kwietnia 2010 r. Powyższy weksel został wystawiony na zabezpieczenie umowy leasingowej nr (...), jaką (...) sp. z o.o. w B. zawarł z (...) S.A. Umowa ta została poręczona przez pozwaną A. D. i M. D.. Dalej strona powodowa wskazała, że wskutek opóźnień w zapłacie czynszów umowa leasingu została rozwiązana w dniu 9 stycznia 2009 r. Z kolei przedmiot umowy został sprzedany przez (...) S.A. w dniu 9 grudnia 2009 r. Wierzytelności z powyższej umowy zostały przelane na rzecz strony powodowej w dniu 25 stycznia 2010 r., weksel natomiast został indosowany przez (...) S.A. na rzecz strony powodowej. Strona powodowa podała, że pozwani pomimo wypełnienia weksła i wezwania do jego wykupu, nie uiścili wskazanej w nim należności.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie o sygnaturze akt I Nc 778/11 (k. 45) Sąd Okręgowy we Wrocławiu nakazał pozwanym (...) sp. z o.o. w B., A. D. i M. D., aby zapłacili solidarnie z weksła na rzecz strony powodowej kwotę 124 433,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty oraz z kosztami postępowania w kwocie 5173 zł, w tym 3617 zł kosztów zastępstwa procesowego w terminie 2 tygodni od doręczenia nakazu albo wnieśli w tymże terminie do Sądu zarzuty.

Wydany przez Sąd nakaz zapłaty nie został zaskarżony przez pozwaną (...) sp. z o.o. w B..

Zarzuty od powyższego nakazu zapłaty wnieśli pozwani A. D. i M. D.. Postanowieniem z dnia 22 października 2012 r. (k. 279) Sąd odrzucił zarzuty pozwanej A. D. jako wniesione po terminie.

Pozwany M. D. w zarzutach od nakazu zapłaty wniósł o uchylene nakazu zapłaty w całości i oddalenia powództwa. Pozwany podniósł brak legitymacji czynnej do wystąpienia z żądaniem pozwu oraz zakwestionował istnienie wierzytelności strony powodowej. Uzasadniając pierwszy z zarzutów pozwany podał, że stroną umowy leasingu nr (...) z dnia 21 sierpnia 2007 r. był (...) S.A. we W.. Zdaniem pozwanego powodowa spółka nie wykazała żadnym dokumentem – poza zawiadomieniem o cesji – faktu przelewu wierzytelności. W ocenie M. D. również z treści weksła nie wynika, że doszło do jego indosowania na rzecz strony powodowej. Pozwany zanegował również okoliczność, jakoby wierzytelność powodowej spółki wobec pozwanej (...) sp. z o.o. w B. nadal istniała. Wskazał, że do listopada 2009 r. był prokurentem pozwanej spółki i jednocześnie jej współnikiem. W listopadzie 2011 r. doszło do zbycia udziałów w pozwanej spółce i od tamtej pory pozwany nie jest w posiadaniu żadnych dokumentów związanych z umowami zawieranymi pomiędzy pozwaną spółką a (...) S.A. we W., ani też innych dokumentów rachunkowych, księgowych, związanych z funkcjonowaniem pozwanej spółki. Jednakże, wedle twierdzeń pozwanego, zgodnie z jego wiedzą, wszelkie wierzytelności wobec powodowej spółki były zaspokajane na bieżąco.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 sierpnia 2007 r. (...) S.A. we W. zawarł z pozwaną (...) sp. z o.o. w B. umowę leasingu operacyjnego nr (...), której przedmiotem był ciągnik siodłowy V(...)(...)/rok produkcji 2004. Na podstawie powyższej Umowy pozwana spółka zobowiązana była do terminowego uiszczania opłat leasingowych w terminach przewidzianych harmonogramem finansowym, przy czym strony Umowy ustaliły, że daty podane w harmonogramie są datami ostatecznymi wpływu pieniędzy na rachunek leasingodawcy (...) S.A. we W. (pkt 14 postanowień ogólnych Umowy). Zgodnie z Umową leasingodawca zaliczał świadczenia leasingobiorcy w pierwszej kolejności na zaspokojenie należności ubocznych w postaci odsetek, opłat manipulacyjnych, itp., a następnie na zaspokojenie opłat leasingowych, począwszy od najdawniej wymagalnej (pkt 14 postanowień ogólnych Umowy). Strony Umowy postanowiły, że powyższe zasady stosuje się odpowiednio do wszystkich umów w toku łączących strony, w ten sposób, że wpłaty zaliczane są w pierwszej kolejności na poczet odsetek naliczanych na podstawie umów wcześniej zawartych, począwszy od najdawniej wymagalnych, a następnie opłat manipulacyjnych oraz czynszów według tych samych zasad (pkt 14¹ postanowień ogólnych Umowy).

(dowód: umowa leasingu nr operacyjnego nr (...) k. 7-11)

W przypadku opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych leasingodawca mógł rozwiązać umowę leasingu bez wypowiedzenia po uprzednim wyznaczeniu leasingobiorcy dodatkowego terminu, o ile opóźnienie w zapłacie którejkolwiek z opłat przekroczy 14 dni (pkt 46 postanowień ogólnych Umowy). W przypadku wielości umów leasingowych łączących strony opóźnienie w zapłacie którejkolwiek z opłat upoważniało leasingodawcę do rozwiązania bez wypowiedzenia także pozostałych umów leasingu (pkt 46 postanowień ogólnych Umowy). Przez opłaty strony Umowy rozumiały w szczególności czynsz inicjalny, czynsze leasingowe, depozyt gwarancyjny oraz opłaty manipulacyjne, a także w razie naliczenia opłaty wyrównawcze (pkt 12 postanowień ogólnych Umowy).

(dowód: umowa leasingu nr operacyjnego nr (...) k. 7-11)

W przypadku rozwiązania Umowy z powodu opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych leasingodawca miał prawo natychmiastowego przejęcia sprzętu oraz żądania zapłaty odszkodowania z tytułu rozwiązania Umowy w wysokości sumy pozostałych opłat wraz z depozytem gwarancyjnym, powiększonych o koszty windykacji sprzętu w ryczałtowo określonej wysokości 20% łącznej wartości tych opłat i depozytu (pkt 48 postanowień ogólnych Umowy). Odszkodowanie miało być pomniejszone o korzyści faktycznie uzyskane przez leasingodawcę z tytułu zapłaty przed umówionym terminem opłat pozostałych do uiszczenia, w szczególności o cenę uzyskaną ze sprzedaży sprzętu w drodze przetargu, o ile sprzedaż uda się skutecznicić w terminie nie dłuższym niż 90 dni od dnia przejęcia sprzętu (pkt 49 postanowień ogólnych Umowy).

(dowód: umowa leasingu nr operacyjnego nr (...) k. 7-11)

Zgodnie z warunkami finansowymi czynsze nr 1-34 miały być płatne w kwotach po 1566,43 zł, powiększone o podatek VAT.

(dowód: umowa leasingu nr operacyjnego nr (...) k. 7-11, harmonogram finansowy do umowy leasingu wraz arkuszem harmonogramu k. 262-263)

Przy zawieraniu Umowy pozwaną spółkę reprezentowali M. D., będący wówczas jej prokurentem i A. D., będąca wówczas członkiem jej zarządu.

(dowód: umowa leasingu nr operacyjnego nr (...), k. 7-11)

Umowa leasingu nr operacyjnego nr (...) była kolejną, jaką pozwana spółka zawierała z (...) SA we W..

(dowód: pismo strony powodowej z dnia 19 marca 2010 r., k. 18-19)

Tytułem zabezpieczenia wykonania zawartej Umowy leasingu pozwana (...) sp. z o.o. w B. wystawiła weksel in blanco. Strony Umowy uzgodniły, że weksel ten będzie mógł być wypełniony przez leasingodawcę na sumę odpowiadającą wielkości zadłużenia leasingobiorcy wobec leasingodawcy, łącznie z odsetkami oraz kosztami z jakiego bądź tytułu powstałymi, dotyczącymi Umowy oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając leasingobiorcę listem poleconym pod wskazany adres. Weksel miał też być opatrzony klauzulą „bez protestu”. Weksel został poręczony przez pozwanych M. D. i A. D..

(dowód: umowa leasingu nr operacyjnego nr (...) k. 7-11)

Pismem z dnia 9 stycznia 2009 r. (...) S.A. złożył oświadczenie pozwanej spółce o rozwiązaniu umowy leasingu nr (...) bez wypowiedzenia wobec opóźnienia w zapłacie czynszu nr 14. Powyższe oświadczenie zostało odebrane przez spółkę w dniu 12 stycznia 2009 r.

(dowód: oświadczenie o rozwiązaniu umowy bez wypowiedzenia wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, k. 12-14)

Przedmiot umowy leasingu został sprzedany w dniu 9 grudnia 2009 r. za kwotę 65 200,00 zł.

(dowód: wydruk, k. 15-16)

Umową z dnia 25 stycznia 2010 r. zawartą między (...)we W.a (...) S.A.we W.została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności, w tym wierzytelności przysługującej (...)we W.wobec pozwanej (...) sp. z o.o.w B..

(dowód: umowa sprzedaży wierzytelności wraz z załącznikiem do umowy cesji k. 257- 259)

(...) S.A. we W. pismem z dnia 25 stycznia 2010 r. zawiadomił pozwaną (...) sp. z o.o. w B. o dokonaniu przelewu wierzytelności z umowy leasingu nr (...) na rzecz strony powodowej (...) S.A. we W..

(dowód: pismo (...) SA z dnia 25 stycznia 2010 r., k. 17)

Pismem z dnia 19 marca 2010 r. strona powodowa zawiadomiła pozwaną spółkę o wypełnieniu weksla in blanco na kwotę 161 594,04 zł, ustalając termin płatności na dzień 2 kwietnia 2010 r. Powyższe zawiadomienie zostało również wysłane poręczycielom M. D. i A. D..

(dowód: pismo strony powodowej z dnia 19 marca 2010 r. wraz ze zwrotnymi potwierdzeniami odbioru, k. 18-26, informacja dotycząca rozliczenia umowy leasingu operacyjnego Ne (...) k. 266)

Weksel został indosowany przez (...) S.A. we W. reprezentowany przez W. O. i Z. T..

(dowód: wypełniony weksel, k. 44-44V)

Osobą umocowaną do podpisywania pism informujących o cesji wierzytelności i podejmowania czynności związanych ze sprzedażą wierzytelności między (...) SA a stroną powodową była D. G.. Z kolei Z. T., W. O. i A. J. zostali umocowani do łącznego działania z każdym z członków zarządu lub prokurentem lub innym pełnomocnikiem przy między innymi podpisywaniu wniosków cesji wierzytelności, umów o przelew wierzytelności oraz indosowania weksli.

(dowód: odpis pełnomocnictwa udzielonego D. G., k. 35-36, odpis pełnomocnictwa udzielonego Z. T., k. 37, odpis pełnomocnictwa udzielonego W. O., k. 38, odpis pełnomocnictwa udzielonego A. J., k. 39, karta wzorów podpisów k. 40)

Pozwana spółka (...) sp. z o.o. w B. zmieniła siedzibę z W. na B.. Zmiana została ujawniona w rejestrze przedsiębiorców w dniu 26 listopada 2009 r. W dniu 26 listopada 2009 r. pozwani A. D. i M. D. zostali wykreśleni z odpisu KRS pozwanej spółki jako jej – odpowiednio – prezes zarządu i prokurent. W tym też dniu dokonano ich wykreślenia jako współników spółki.

(dowód: odpis pełny z KRS pozwanej (...) sp. z o.o., k. 62-64)

Sąd zważył, co następuje:

Z poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych wynika, że świadczenie pozwanego M. D., którego spełnienia strona powodowa dochodzi w niniejszym postępowaniu, stanowi żądanie zapłaty sumy wekslowej. W myśl art. 9 w zw. z art. 104 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282) wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Od odpowiedzialności za przyjęcie wystawca może się zwolnić; zastrzeżenie, którym wystawca zwalnia się od odpowiedzialności za zapłatę, uważa się za nienapisane. Jednocześnie zgodnie z art. 32 prawa wekslowego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył, przy czym zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

Z powyższego wynika, że przez wystawienie ważnego weksla powstaje zobowiązanie wekslowe wystawcy, oznaczające że odpowiada on za przyjęcie weksla i jego zapłatę. Wystawca jest zobowiązany zwrotnie wobec każdego uprawnionego z weksla, tj. remitenta i jego następcy, za przyjęcie i zapłatę weksla wraz z odsetkami, kosztami i prowizją komisową, przy czym przesłanką tej odpowiedzialności jest brak przyjęcia lub zapłaty i w zasadzie sporządzenie protestu weksla. Uprawnionym do dochodzenia praw z weksla jest remitent lub jego następcy.

W niniejszej sprawie pozwana (...) sp. z o.o. w B. wystawiła weksel własny gwarancyjny, niepełny w chwili wystawienia, który jednocześnie został poręczony przez pozwanego M. D.. Weksel taki w chwili jego wręczenia kontrahentowi (...) S.A.) nie reprezentował żadnej samodzielnej wierzytelności, a służyć miał jedynie dla ułatwienia dochodzenia wierzytelności innej, już istniejącej lub przyszłej, gdyby takie dochodzenie okazało się konieczne. Wskutek dokonania ważnego i skutecznego indosu prawa z weksla zostały przeniesione na stronę powodową, która – posiadając dokument wekslowy – posiadała jednocześnie legitymację formalną do realizacji praw z weksla (art. 16 prawa wekslowego). Wbrew zarzutom pozwanego Sąd nie miał przy tym wątpliwości, że indosant dokonał indosu w sposób zgodny z wymogami prawa wekslowego. Indos stanowi bowiem pisemne oświadczenie na odwrotnej stronie weksla lub na przedłużku, stwierdzające przeniesienie praw z weksla na inny podmiot, przy czym zgodnie z art. 12 Prawa wekslowego indos może nie wymieniać indosatariusza lub może ograniczać się tylko do podpisu indosanta (indos in blanco). Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu, indos in blanco został dokonany na odwrotnej stronie przedłożonego w sprawie weksla przez osoby do tego upoważnione, działające w imieniu i na rzecz indosanta. W związku z tym, że strona powodowa posiadała weksel, należało przyjąć, że nastąpiło przeniesienie na nią weksla. Tym samym, wykazując swoje prawo nieprzerwanym szeregiem indosów, była ona uprawniona wekslowo i jako taka mogła dochodzić od pozwanego zapłaty. Zgodnie bowiem z art. 16 Prawa wekslowego, będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów, chociażby ostatni indos był in blanco.

Nabycie weksla in blanco zaopatrzonego w indos, ale nie wypełnionego, nie stwarza indosatariuszowi ułatwień w dochodzeniu praw z weksla i ochrony przewidzianej w art. 16 i 17 prawa wekslowego. W takiej sytuacji nabycie weksla in blanco następuje z zastosowaniem art. 10 prawa wekslowego, a zatem w sposób chroniący dobrą wiarę nabywcy co do treści upoważnienia do uzupełnienia tego weksla. Oznacza to, że indosatariuszowi mogą być przedstawione zarzuty subiektywne oparte na stosunkach osobistych dłużnika z danym wierzycielem wekslowym. Dopiero bowiem w sytuacji, gdy indosatariusz nabywa weksel już wypełniony, zerwana zostaje więź między dłużnikiem, a wierzycielem wekslowym ze stosunku podstawowego i weksel uzyskuje w pełni swój abstrakcyjny charakter (wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1107/00 oraz wyrok SN z dnia 12 maja 1999 r., II CKN 282/98).

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że zakres kognicji Sądu w niniejszej sprawie wyznaczony został przez te zarzuty pozwanego, które wynikają ze stosunku, jaki powstał między (...) sp. z o.o. w B. a (...) S.A. we W. wskutek zawarcia umowy leasingu operacyjnego nr (...) z dnia 21 sierpnia 2007 r. Podniesionym przez pozwanego zarzutem jest zarzut wygaśnięcia zobowiązania wskutek spełnienia świadczenia przez pozwaną (...) sp. z o.o. Zdaniem Sądu powyższe twierdzenia nie zostały przez pozwanego udowodnione, pomimo spoczywającego na nim ciężarowi dowodu w tym zakresie.

Z poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych wynika, że świadczenie pozwanego, z którego niespełnieniem strona powodowa łączy skutki prawne, stanowi żądanie zapłaty opłat należnych wobec przedterminowego rozwiązania umowy leasingu. Pozwany podnosił, że należności z tytułu Umowy leasingu operacyjnego nr (...) były regulowane na bieżąco, w związku z czym pozwana spółka nie posiadała żadnych zaległości wobec leasingodawcy. Na powyższą okoliczność pozwany nie przedstawił jednak żadnego dowodu, twierdził jedynie że wedle jego wiedzy do listopada 2009 r., tj. do czasu pełnienia przez niego funkcji prokurenta pozwanej spółki, wszystkie raty wynikające z umowy leasingu były regulowane na bieżąco. Za zadośćuczynienie ciężarowi dowodu nie można uznać wniosków dowodowych pozwanego o zwrócenie się do pozwanej spółki oraz do (...) S.A. o przedstawienie dokumentacji rozliczeniowej umów leasingowych łączących (...) sp. z o.o. w B. z leasingodawcą. Pozwany nie tylko nie określił dokładnie o jakie dokumenty wnioskuje, ale nadto zgłaszając powyższy wniosek nie podał okoliczności faktycznych, które wnioskowane dokumenty miałyby potwierdzać. Wręcz przeciwnie, z uzasadnienia wniosku wynikało, że twierdzenia te pozwany miał dopiero wyprowadzić z przedłożonej dokumentacji. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, że rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia na skutek opóźnienia w zapłacie opłat leasingowych nastąpiło na 8 miesięcy przed wykreśleniem pozwanego z rejestru przedsiębiorców pozwanej spółki. Miał on zatem czas i możliwości wyjaśnienia rzekomego wadliwego rozliczania wpłat dokonywanych przez pozwaną spółkę. Wobec braku konkretnych zarzutów w tym zakresie na marginesie jedynie należy zauważyć, że zgodnie z Umową leasingodawca mógł zaliczać świadczenia leasingobiorcy w pierwszej kolejności na zaspokojenie należności ubocznych w postaci odsetek, opłat manipulacyjnych, itp., a następnie na zaspokojenie opłat leasingowych, począwszy od najdawniej wymagalnej (pkt 14 postanowień ogólnych Umowy). Powyższe zasady mogły być także odpowiednio stosowane do wszystkich umów w toku łączących strony, w ten sposób, że wpłaty zaliczane mogły być w pierwszej kolejności na poczet odsetek naliczanych na podstawie umów wcześniej zawartych, począwszy od najdawniej wymagalnych, a następnie opłat manipulacyjnych oraz czynszów według tych samych zasad (pkt 14¹ postanowień ogólnych Umowy).

Z powyższych względów Sąd oddalił także wniosek o przesłuchanie pozwanych A. D. i M. D. na okoliczność ustalenia braku dostępu do dokumentów związanych z funkcjonowaniem pozwanej spółki, faktu bieżącego opłacania rat z tytułu leasingu operacyjnego oraz sposobów księgowania powyższych wpłat. Dowód z przesłuchania stron stanowi jeden ze środków dowodowych przeprowadzany celem weryfikacji twierdzeń podnoszonych w toku sprawy. Nie może jednak twierdzeń tych zastępować. Tym samym, wobec braku twierdzeń pozwanego o faktycznie dokonywanych przez pozwaną spółkę wpłatach, ich terminach i wysokościach oraz równocześnie obowiązujących spółkę umowach leasingowych zawartych z (...) SA oraz stanu ich rozliczeń, okoliczności, na jakie pozwani mieliby zostać przesłuchani, nie były istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 496 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji utrzymując w mocy nakaz zapłaty z dnia 30 listopada 2011 r. w całości w mocy w stosunku do pozwanego M. D., który jako jedyny z pozwanych skutecznie zaskarżył nakaz zapłaty.

Z/

1. odnotować;
2. odpis doręczyć:
 - pozwanemu;
3. kal. 14 dni.

27 lutego 2013 r.